

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 5 december 2005

Mål nr

B 3220-05

KLAGANDE

CO

Ombud och offentlig försvarare: Advokat JE

MOTPARTER

1. Riksåklagaren, Box 5553, 114 85 Stockholm

2. JJ

3. AL

Ombud och målsägandebiträde för 2 och 3: Jur. kand. GR

4. ES

5. MLÖ

Ombud och målsägandebiträde för 4 och 5: Advokat GG

SAKEN

Mord m.m.

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDEN

Svea hovrätts beslut den 3 juni 2005 och dom den 8 juli 2005 i mål

B 1776-05

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår överklagandet av hovrättens beslut.

Högsta domstolen meddelar inte prövningstillstånd i målet i övrigt.

Hovrättens dom står därmed fast.

För försvaret av CO i Högsta domstolen tillerkänns JE ersättning av allmänna medel med sextusenetthundranittiosex (6.196) kr, varav 5.040 kr avser arbete och 1.156 kr tidspillan. Av ersättningen utgör 1.239 kr mervärdesskatt.

För biträde åt JJ och AL i Högsta domstolen tillerkänns GR ersättning av allmänna medel med tretusenetthundrafemtio (3.150) kr för arbete. Av ersättningen utgör 630 kr mervärdesskatt.

För biträde åt ES och MLÖ i Högsta domstolen tillerkänns GG ersättning av allmänna medel med femtusensexhundrasjuttio (5.670) kr för arbete. Av ersättningen utgör 1.134 kr mervärdesskatt.

Staten skall svara för kostnaden för försvarare och målsägandebiträde i Högsta domstolen.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

CO har överklagat hovrättens dom och yrkat att Högsta domstolen skall ogilla åtalet för mord och de i anslutning härtill framställda skadeståndsanspråken. Han har även överklagat hovrättens beslut och yrkat att Högsta domstolen skall undanröja hovrättens dom och beslut och visa målet åter till hovrätten för fortsatt behandling.

Högsta domstolen har i beslut den 12 september 2005 meddelat prövningstillstånd beträffande hovrättens beslut och förklarat frågan om prövningstillstånd i målet i övrigt vilande.

Riksåklagaren och målsägandena har härefter bestritt ändring av hovrättens beslut.

SKÄL

Tingsrätten dömde CO för mord m.m. till livstids fängelse och beslutade att han skulle stanna kvar i häkte. Domen överklagades av CO och en målsägande, varefter hovrätten höll huvudförhandling i målet. Efter det att huvudförhandlingen avslutats förordnade hovrätten att CO omedelbart skulle för-

sättas på fri fot. Innan dom meddelats inkom till hovrätten en begäran från åklagaren om att fortsatt huvudförhandling skulle hållas och två nya vittnesförhör upptas. Som skäl för sin begäran anförde åklagaren att det framkommit nya omständigheter, bestående i att en vårdare på häktet omtalat att CO inför honom erkänt att han avlossat de dödande skotten. Vittnesförhör borde därför enligt åklagaren hållas med vårdaren och med en säkerhetschef på häktet som tagit fram vårdarens minnesanteckningar ur arbetsplatsens dator. När det gällde möjligheten att hålla fortsatt huvudförhandling hänvisade åklagaren till bestämmelsen i 46 kap. 17 § rättegångsbalken.

Hovrätten avslog genom det överklagade beslutet åklagarens begäran såvitt denna grundade sig på 46 kap. 17 § rättegångsbalken, men fann att det förelåg särskilda omständigheter som medförde att den nya bevisningen skulle tillåtas. Härefter hölls ny huvudförhandling i målet.

Genom den överklagade domen fastställde hovrätten tingsrättens dom i ansvarsdelen.

CO har i överklagandet av hovrättens beslut gjort gällande att hovrätten förfarit felaktigt genom att företa målet till ny huvudförhandling efter det att handläggningen avslutats. Han har hävdat att det fanns förutsättningar att avvisa den av åklagaren åberopade nya bevisningen, eftersom det påstådda erkännandet inte stämde överens med åklagarens gärningsbeskrivning. Han har tillagt att beslutet medförde att åklagaren felaktigt fick tillfälle att justera sitt gärningspåstående i hovrätten till att även avse ett alternativyrkande om ansvar för grov misshandel och grovt vållande till annans död.

Riksåklagaren har anfört att det fanns förutsättningar enligt bestämmelsen i 46 kap. 17 § rättegångsbalken att besluta om komplettering av utredningen och om fortsatt eller ny huvudförhandling. I andra hand har riksåklagaren anfört att det förelåg särskilda omständigheter som medförde att åklagarens nya bevisning skulle tillåtas.

Bestämmelsen i 46 kap. 17 § rättegångsbalken, som ger rätten möjlighet att i brottmål besluta om fortsatt eller ny huvudförhandling efter det att huvudförhandlingen avslutats, är tillämplig i de fall rätten finner det nödvändigt att komplettera utredningen innan målet avgörs. Motsvarande bestämmelse finns för tvistemål i 43 kap. 14 §. Båda bestämmelserna är tillämpliga även i hovrätten (50 kap. 17 § och 51 kap. 17 §). I lagmotiven betonas att reglerna endast tar sikte på de fall där *rätten* finner behov av att komplettera utredningen. Det anförs vidare att reglerna är tillämpliga också då rätten finner det nödvändigt att komplettera utredningen till följd av vad parterna anfört. (Prop. 1986/87:89 s. 226.)

Rättens bedömning av om det som parterna anfört gör det nödvändigt att komplettera utredningen efter det att huvudförhandling hållits kan komma att utfalla olika beroende såväl på vad kompletteringen avser som på karaktären av målet (jfr 35 kap. 6 § rättegångsbalken). När det i ett brottmål åberopas ny bevisning som bedöms kunna vara betydelsefull för utgången i målet, får det anses föreligga förutsättningar för att med stöd av bestämmelsen i 46 kap. 17 § rättegångsbalken besluta om ny eller fortsatt huvudförhandling.

Det åklagaren anförde efter huvudförhandlingen i hovrätten var sådana omständigheter som uppenbart var betydelsefulla för utgången i målet och som

således gjorde det nödvändigt att komplettera utredningen. Hovrättens beslut att företa målet till ny huvudförhandling var därför inte felaktigt.

Det saknas skäl att meddela prövningstillstånd i målet i övrigt.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Lennander, Victor, Håstad, Nyström
(referent) och Virdesten
Föredragande revisionssekreterare: Wikman Ahlberg